

PATEIKIAMOS INFORMACIJOS APIBENDRINIMAS				PASTABOS
Bendra ekonominė informacija				
	21-kovas-24	04-balandis-24	Pokytis	TR Centrinis bankas, TCB kursas paprastai žemesnis nei rinkos
1 EUR = ... TRY	35.2734	34.5629	-2.0%	
1 USD = ... TRY	32.3105	31.8396	-1.5%	
Centrinis bankas nusprendė pakelti palūkanų normą nuo 45 iki 50 proc., siekdamas suvaldyti toliau augančią infliaciją.				Daily Sabah
2023 m. nedarbo lygis TR buvo žemiausias pastarąjį dešimtmetį – 9,4 % (2022 m. iki 10,4 %). Bedarbių skaičius 2023 m., palyginti su ankstesniais metais, sumažėjo 318 000 iki 3,26 mln. Moterų nedarbo lygis 2023 m. buvo 12,6 %, o vyrų - 7,7 %. Darbo jėga 2023 m. sudarė 34,9 mln. žmonių, o darbo jėgos aktyvumo lygis buvo 53,3 %.				TÜİK
Kovo mėn. vartotojų pasitikėjimo indeksas buvo 79,4 ir, palyginti su vasario mėn., padidėjo 0,02 proc.				Anadolu Ajansı
Kovo mėn. metinė infliacija TR padidėjo iki 68,5 %, palyginti su 67,07 % vasarį. Labiausiai pabrango švietimo sektorius – 104,07 proc., restoranai ir viešbučiai – 94,97 proc., o sveikata – 80,25 proc. Mažiausi infliacijos rodikliai buvo drabužių ir batų – 50,1 proc., būsto – 51,17 proc., telekomunikacijų – 59,54 proc. M-2-M kovo mėn. infliacija siekė 3,16 proc., t.y. mažėjo, palyginus su 4,53 proc. vasarį. Centrinis TR bankas prognozuoja, kad šių metų pabaigoje infliacija sieks 36 %, o kitais metais - 14 %.				A news
Fiksuotas stiprus metinis (Y-2-Y) pramonės gamybos augimas - nuo 1,3 proc. sausį iki 11,5 proc. vasarį. Pramonės gamyba (M-2-M) vasarį išaugo 3,2 proc., palyginti su sausio mėn. Pažymėtina, kad didžiausias tiek Y-2-Y šuolis (38,5 proc.), tiek M-2-M (46,4 proc.) fiksuotas aukštųjų technologijų gamyboje, o antroje vietoje tiek Y-2-Y (20,9 proc.), tiek M-2-M (11,3 proc.) gamybos priemonių ir prekių gamyba (<i>capital goods</i>).				Hurriyet Daily TUIK
Vartotojų kainų indeksas (CPI), 2024 kovas				TUIK
	2024 kovas	2023 kovas	2022 kovas	
Pokytis per mėnesį	3.16	2.29	5.46	
Pokytis lyginant su ankstesnių metų gruodžio mėn.	15.06	12.52	22.81	
Metinis pokytis	68.50	50.51	61.14	
Vidutinis pokytis per 12 mėn.	57.50	70.20	29.88	
Didžiausias metinis augimas fiksuotas švietimo grupėje - +104,07%, toliau viešbučiai ir restoranai - +94,97%; sveikatinimo paslaugos - +80.25%; transportas - +79,92%; maistas ir nealkoholiniai gėrimai - +70,41%; mažiausias augimas - +50,01% - drabužių ir avalynės grupėje.				
Vidaus produkcijos kainų indeksu (D-PPI), 2024 kovas				TUIK
	2024 kovas	2023 kovas	2022 kovas	
Pokytis per mėnesį	3.29	0.44	9.19	
Pokytis lyginant su ankstesnių metų gruodžio mėn.	11.59	6.25	29.31	
Pokytis lyginant su ankstesnių metų analogišku mėn.	51.47	62.45	114.97	
Vidutinis pokytis per 12 mėn.	45.28	113.73	64.30	

AKTUALIOS TURKIJOS EKONOMINĖS INFORMACIJOS SUVESTINĖ

2024 m. kovo mėn.

D-PPI pagrindiniuose pramonės sektoriuose - kasybos ir akmens kasybos +71,19 proc.; apdirbamojoje pramonėje +58,92 proc.; elektros, dujų, garo ir oro kondicionavimo -18,92 proc.; vandens tiekimo +66,23 proc.; tarpinės prekės +53,84 proc.; ilgalaikio vartojimo prekės +63,73 proc.; trumpalaikio vartojimo prekės +64,44 proc.; energija +11,55 proc.; gamybos priemonės ir prekės +68,11proc.	
Gynybos sektorius	
Turkijos gynybos sektoriaus viena iš lyderių įmonė Aselsan pristatė savo pažangiausią AESA orlaivių radarą technologiją, kuri buvo sukurta naudojant vietinius išteklius. Radaras, atliko savo testinį skrydį su F-16, ir, teigiama, gali gerokai padidinti kovinių orlaivių pajėgumus.	Daily Sabah
1,6 mln. dalyvių pateikė paraiškas dalyvauti technologijų konkursuose svarbiausiame Turkijos aviacijos ir technologijų festivalyje „Teknofest“. Pirmą kartą 2018 m. surengtame svarbiausiame aviacijos ir technologijų festivalyje pristatomi naujausi technologijų ir gynybos pramonės pasiekimai, taip pat rengiami specialūs konkursai jaunimui. Greitu metu bus paskelbta festivalio data.	Daily Sabah
Kovo 19 d. pranešta, kad prie NATO gynybos inovacijų Šiaurės Atlanto regione (DIANA) programos prisijungė dar aštuoni Turkijos centrai.	Daily Sabah
Pramonės sektorius	
Kovo 22 d. paskelbtas Pasaulio plieno asociacijos duomenimis, septinta pagal dydį pasaulyje neapdoroto plieno gamintoja – Turkija. TR metinė neapdoroto plieno gamyba vasario mėn. padidėjo 46,6 % - iki 3,1 mln. tonų.	Anadolu Ajansı
Kovo mėn. TR gamybos sektoriaus naudingo darbo (<i>utilization rate</i>) rodiklis buvo 77,2 %, t. y. 0,2 % didesnis nei vasarį. Per mėnesį tiek gamybos prekių, tiek tarpinio vartojimo prekių naudingumas sudarė 76,5 %, o ilgalaikio vartojimo prekių - 73,3 %. Pagal sektorius, aukščiausias naudingumas fiksuotas popieriaus gaminių gamyboje - 85 %, mažiausias - 62,4 % - odos gaminių gamyboje.	Anadolu Ajansı
Inovacijos	
TR ryšių įmonės „Ulak Communications“ sukurtas produktas, kuriame naudojamas dirbtinis intelektas, kad plačiajuosčio tinklo infrastruktūra būtų saugesnė ir ekonomiškesnė, buvo pristatytas Barselonoje vykusioje parodoje „Mobile World Congress“ (MWC 2024). „uMAYA SD-WAN“ – pirmasis TR dirbtiniu intelektu grįstas plačiajuosčio tinklo infrastruktūros valdymo sprendimas.	Daily Sabah
Finansai	
Turkijos oficialiosios atsargos vasario mėn. sudarė 128,5 mlrd. USD, t. y. 4 % mažiau nei sausį. Banko užsienio valiutos atsargos sumažėjo 8,2 % iki 71,6 mlrd. USD, o aukso atsargos per tą patį laikotarpį padidėjo 2,2 % iki 49,4 mlrd. USD.	Anadolu Ajansı
TR finansų ministras Mehmet Şimşek komentuodamas pasirašytą memorandumą dėl 500 mln. eurų finansavimo pagal Europos rekonstrukcijos ir plėtros banko (ERPB) paskelbtą 1,5 mlrd. eurų finansavimo paketą, skirtą žemės drebėjimo nuniokotam regionui, sakė, kad Pasaulio bankas taip pat suteikė paramą Turkijai trims projektams. „Pasitikėjimas Turkijos ekonomikos veiksmų planu užtikrino, kad išorės lėšų srautas šiais metais ir toliau tekės visu greičiu“, - sakė jis. „Vykdami vaisingą bendradarbiavimą su Pasaulio banku, užsitikrinome 1,5 mlrd. USD trims atskiriems projektams finansuoti, kurie bus naudojami siekiant užtikrinti Turkijos energijos tiekimo saugumą ir remti žaliosios transformacijos procesą įmonėse.“	Anadolu Ajansı
Energetika	
Ispanijos ir Vokietijos tarptautinė bendrovė "Nordex Group" planuoja išplėsti savo sausumos vėjo jėgainių dalį TR, papildomai investuodama apie 1 mlrd. eurų. Nordex grupė yra rinkos lyderė Turkijos vėjo energetikos sektoriuje, bei Turkijoje pagamina apie pusę Europai reikalingų vėjo jėgainių bokštų. Turkija pernai pagamino vėjo energetikos įrangos už 700 mln. eurų, kurios didžioji dalis buvo eksportuota į Europą.	Anadolu Ajansı

TR siekia, kad iki 2035 m. branduolinės energijos išėiga būtų 7,2 GW, o iki 2050 m. - 20 GW. Pabrėžiama, kad branduolinė energija atlieka „lemiamą vaidmenį“ siekiant TR užsibrėžtų emisijų mažinimo tikslų.		Daily Sabah
TR šiais metais Juodojoje jūroje atliks tris itin svarbius angliavandenilių žvalgyimo darbus. Energetikos ir gamtos išteklių ministras Alparslan Bayraktar teigė, kad dedama vilčių į žvalgybinius gręžinius Gabaro regione pietryčių Şırnak ir kaimyninėje Hakkari provincijoje.		Daily Sabah
Vienas iš vidutinio dydžio TR naftos terminalų, pietinėje Hatajaus provincijoje esantis „Dortyöl“, nebepriims rusiškos naftos importo po to, kai praėjusiais metais JAV pagrasino sankcijomis su Rusija bendradarbiaujančioms bendrovėms.		Daily Sabah
Žemės ūkis		
Po rekordinio 3,66 mln. t 2023 m. miltų eksporto, 2024 m. TR siekia viršyti 4 mln. tonų. Sausį (Y-2-Y pagal eksportuotą kiekį) eksportas kilo 22 proc., vasarį dar 60 proc. 2023 m. eksportas uždirbo TR 1.5 mlrd. USD. 2024 m. TR ketinama užauginti 22-23 mln. t kviečių.		Anadolu Ajansı
Susisiekimas ir komunikacijos		
Turkijos telekomunikacijų operatorius „Turkcell“ kovo 21 d. pareiškė, kad šiais metais ketina padidinti investicijas naujo duomenų centro rengimui ir 5G interneto tinklo paslaugoms įgyvendinti. „Turkcell“ svarsto galimybę skolintis iš euroobligacijų ir sukukų (obligacijų, leidžiamų pagal šariato teisę). Kompanija atvira tarptautiniams investuotojams. „Turkcell“ valdo trečią pagal dydį Ukrainos mobiliojo ryšio tinklą ir praėjusių metų pabaigoje susitarė parduoti savo turtą Ukrainoje bendrovei "NJJ Capital", nurodydama jo vertę 525 mln. USD.		Daily Sabah
Kovo 20 d. pranešta, kad baigtas pirmojo vietinės gamybos TR ryšių palydovo „Türksat 6A“ skrydžio modelis ir antenos bandymai. Pasak „Türksat“ generalinio direktoriaus Hasan Hüseyin Ertok, po bendrų sistemos konstrukcijos bandymų palydovas bus išgabentas į paleidimo centrą. Palydovą siekiama paleisti iki birželio pabaigos.		Daily Sabah
TR pateko tarp trijų (iš 41 COST narių) daugiausia paramos iš „Europos bendradarbiavimo mokslo ir technologijų srityje“ (COST) biudžeto gavusių šalių. 2023 m. TR gavo 2,27 mln. eurų.		Daily Sabah
Turkijos Stambulo oro uostas ketvirtą kartą iš eilės pripažintas „Metų oro uostu“ ir apdovanotas 2024 m. oro transporto apdovanojimais, paskelbė oro uostą valdanti bendrovė IGA. Anksčiau „Air Transport News“ Stambulo oro uostą išrinko „Metų oro uostu“ 2021, 2022 ir 2023 m. Apdovanojimai teikiami 14-oje skirtingų kategorijų, už kurias balsuoja apie 4 000 žmonių.		Anadolu Ajansı
Vasario mėnesį į TR atvykusių užsienio turistų skaičius, palyginti su praėjusiais metais, išaugo 23 proc. - iki 2,3 mln. Didžiausią dalį užsienio turistų, atvykusių į Turkiją, sudarė iraniečiai - 226 104, t. y. dvigubai daugiau nei prieš metus. Antroje vietoje pagal tautybes per tą patį laikotarpį buvo rusai - vasario mėn. jų apsilankė 203 073, t. y. 11 proc. mažiau nei prieš metus, toliau vokiečiai - 187 946 ir bulgarai - 182 887.		Anadolu Ajansı
Kita ekonominiam bendradarbiavimui aktuali informacija		
Artimiausio pusmečio pagrindinės tarptautinės parodos		TOBB
2024-04-04	Solarex (saulės energijos technologijos)	
2024-04-17	Juvelyrikos paroda	
2024-04-17	Statybu paroda	
2024-04-22	Modex 2024 (baldų ir dekorų)	
		Bursa/ İnegöl Hikmet Şahin kultūros parkas / Uluslararası parodų paviljonas

Lietuvos ambasada Turkijos Respublikoje

AKTUALIOS TURKIJOS EKONOMINĖS INFORMACIJOS SUVESTINĖ

2024 m. kovo mėn.

2024-04-24	IBAKTECH (konditerijos, ledų, šokolado įrenginiai ir technologijos)	Stambulas/ Stambulo parodų centras (2,4,5,6,7,8)
2024-04-24	Tarpautinė energetikos ir aplinkos paroda	Stambulas/ Stambulo parodų centras (1,3)
2024-04-25	Mobilefest	Stambulas/ Kongresų centras
2024-04-25	EXPOMED EURASIA (gydymo, reabilitacijos įranga, produktai)	Stambulas/ Tūyap parodų centras
2024-05-01	AYSAF (Avalynės pramonės tiekėjų paroda)	Stambulas/ Stambulo parodų centras
2024-05-02	IDMA (grūdų apdirbimo ir kepinų technologijų paroda)	Stambulas/ Stambulo parodų centras (1,2,3)
2024-05-08	Turkcoat & Paint (dažai, skiedikliai, statybų chemikalai)	Stambulas/ Stambulo parodų centras
2024-05-29	BUSWORLD Turkey 2024 (autobusai, minibusai, dalys)	Stambulas/ Stambulo parodų centras (1,3)
2024-05-29	KOMATEK (statybų mašinerija, įranga)	Stambulas/ Stambulo parodų centras (2,4,5,6,7,8)
2024-05-29	Mažmeninės prekybos paroda (įranga parduotuvėms, prekybų centrams, viešbučiams)	Stambulas/ Haliç kongresų centras
2024-06-04	HIGHTEX 2024 / ITM 2024 (tekstilės įranga, dalys)	Stambulas/ Tūyap parodų centras
2024-06-05	Win Eurasia 2024 (automatinėsm, hidraulinė, pneumatinė technologijos)	Stambulas/ Stambulo parodų centras (2,4,5,6,7,8)
2024-06-14	Beauty Eurasia 2024	Stambulas/ Stambulo parodų centras (5,6,7)
2024-09-03	Worldfood Istanbul 2024	Stambulas/ Tūyap parodų centras
2024-09-12	INTERMOB 2024 (baldų pramonės)	Stambulas/ Tūyap parodų centras
2024-09-19	Zuchex (namų apyvokos ir virtuvės reikmenų)	Stambulas/ Tūyap parodų centras
2024-09-19	Ankiros (plieno ir metalurgijos)	Stambulas/ Stambulo parodų centras (2,4,5,6,7,8)
2024-09-25	Pet Izmir (naminių augintinių priežiūros ir gydymo prekės)	Izmiras/ Gaziemir parodų centras
2024-09-26	Airex (civiliniai orlaiviai ir sraigasparniai, orlaivių varikliai, skrydžių kontrolės, orlaivių priežiūros ir remonto įranga)	Atatiurko oro uostas
2024-09-30	MATEK EURASIA 2024 (metalo apdirbimo, suvirinimo, gręžimo, testavimo ir kt. įranga)	Stambulas/ Tūyap parodų centras
Pilnas parodų sąrašas		